

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

მომსახურებით სავაჭრო სექტორის ვაჭრობა საქართველოში

2021 წელი
(წინასწარი მონაცემები)

10.08.2022

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულმა სამსახურმა მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის (ექსპორტ-იმპორტის) სტატისტიკის წარმოება დაიწყო, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას მომსახურების სახეებისა და მოვაჭრე ქვეყნების შესახებ.

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა გულისხმობს ქვეყნის რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის ისეთი ოპერაციების განხორციელებას, რომელიც არ უკავშირდება საზღვარზე საქონლის ფიზიკურად გადაადგილებას და მას სხვანაირად „უხილავ“ ვაჭრობასაც უწოდებენ.

თანამედროვე მსოფლიო ეკონომიკაში მომსახურების სფეროს მუდმივად მზარდი მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ სრულყოფილი სტატისტიკური მონაცემების არსებობას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. აღნიშნულ სტატისტიკას იყენებს როგორც ხელისუფლება, ისე სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის მონიტორინგის, კონკურენტუნარიანობის შეფასების და ეკონომიკის განვითარებისკენ მიმართული პოლიტიკის შემუშავებისათვის. გარდა ამისა, აღნიშნული მონაცემები აუცილებელია საგადასახდელო ბალანსის და ეროვნულ ანგარიშთა სისტემის კომპილაციისთვის.

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის სტატისტიკის წარმოება წარმოადგენს საქართველოს ოფიციალური სტატისტიკის ეროვნული სისტემის განვითარების 2020-2023 წლების სტრატეგიის ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებას. ის ასევე განსაზღვრულია ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) განხორციელების 2021-2023 წლების სამოქმედო გეგმით.

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის სტატისტიკის წარმოება წარმოადგენდა ევროკავშირის „Twinning“-ის პროექტის (2019-2021 წლები) - „საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სისტემის შესაძლებლობების განვითარება“ ერთ-ერთ ქვეკომპონენტს. პროექტის ფარგლებში, დანიის სტატისტიკის სამსახურის ექსპერტების დახმარებითა და საქართველოს ეროვნულ ბანკთან აქტიური თანამშრომლობით, საქსტატმა 2020 წლიდან დაიწყო არაფინანსური კორპორაციების სექტორში მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის გამოკვლევა. აღნიშნულთან დაკავშირებით განხორციელდა მთელი რიგი აქტივობები, კერძოდ:

- საერთაშორისო მეთოდოლოგიის საფუძველზე შემუშავდა კითხვარი და მისი შევსების ინსტრუქცია;

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

- 2020 წლის ბოლოს ჩატარდა საპილოტე გამოკვლევა, რომელმაც მოიცვა 800 საწარმო;
- საპილოტე გამოკვლევის შედეგების ანალიზის შემდეგ განხორციელდა დამატებითი ცვლილებების შეტანა კითხვარში და მისი საბოლოო სახით ჩამოყალიბება;
- 2021 წლიდან გამოკვლევამ მიიღო რეგულარული ხასიათი, რომლის ფარგლებშიც ყოველკვარტალურად და წლიურად გროვდება ინფორმაცია 1900-მდე საწარმოდან.

ზემოთ აღნიშნული სტატისტიკური გამოკვლევის გარდა, მონაცემთა მნიშვნელოვან წყაროს წარმოადგენს ასევე ეკონომიკის სხვადასხვა ინსტიტუციური სექტორებიდან მიღებული ინფორმაცია მომსახურებით ვაჭრობის შესახებ. ინფორმაციის შეგროვება ხორციელდება საქართველოს ეროვნული ბანკის და საქსტატის მიერ.

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის სტატისტიკის წარმოება ასევე წარმოადგენს საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის ხუთწლიანი პროექტის - „აღმოსავლეთ პარტნიორობის ვაჭრობის დახმარების სამსახური“ ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებას. შესაბამისად, მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის სტატისტიკური მაჩვენებლების გაანგარიშებისას გათვალისწინებულია საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის ექსპერტთა რეკომენდაციები.

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის სტატისტიკური მონაცემების რეგულარული გავრცელება დაგეგმილია 2023 წლიდან.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა საქართველოში

2020-2021 წლებში

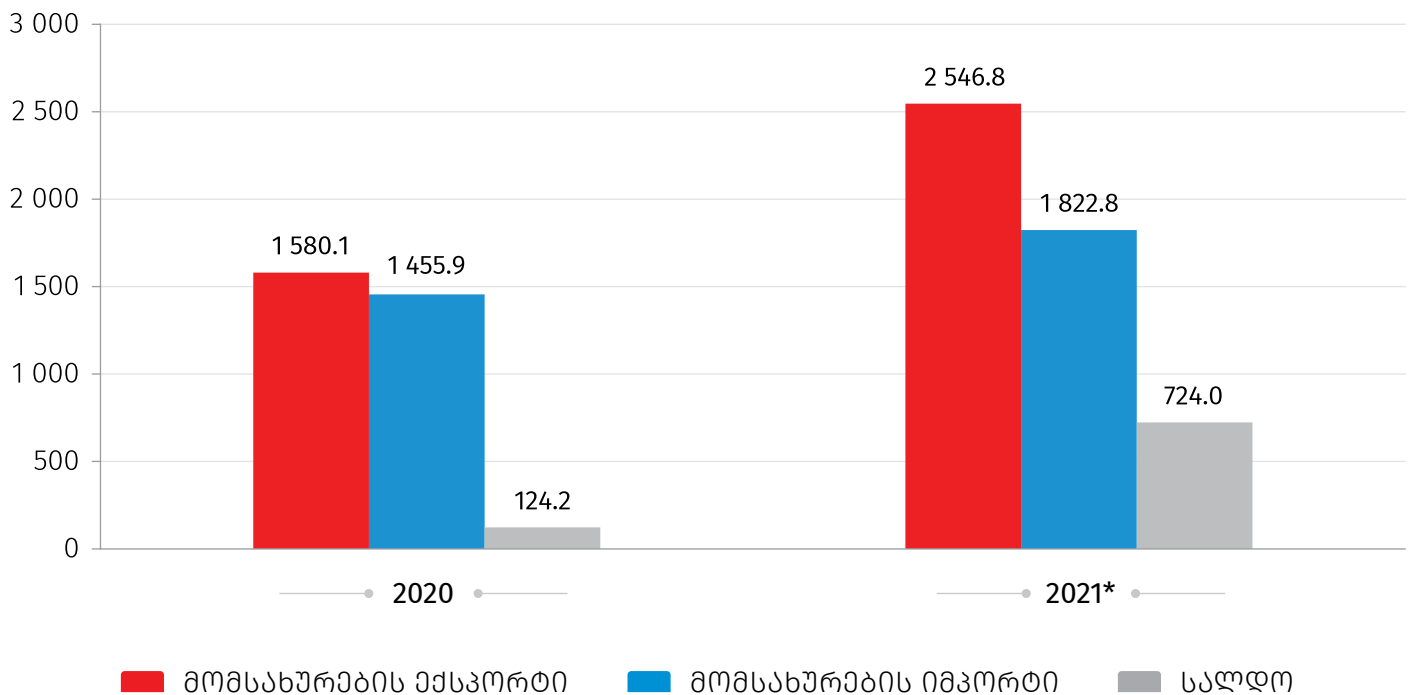
(წინასწარი მონაცემები)

წინასწარი მონაცემებით, 2021 წელს საქართველოში მომსახურების ექსპორტმა 2 546.8 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2020 წელთან შედარებით 61.2 პროცენტით მეტია, ხოლო იმპორტი - 1 822.8 მლნ. აშშ დოლარია და შესაბამისად 25.2 პროცენტით აღემატება წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს. 2021 წელს დადებითმა სავაჭრო ბალანსმა 724.0 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც თითქმის 6-ჯერ მეტია 2020 წლის სავაჭრო ბალანსზე.

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის მაჩვენებლებს ასახავს ქვემოთ მოცემული გრაფიკული გამოსახულება.

მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობის მაჩვენებლები 2020-2021 წლებში

(მლნ. აშშ დოლარი)

*წინასწარი მონაცემები.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

2021 წელს მომსახურების ექსპორტში პირველი ადგილი მოგზაურობამ დაიკავა 1 244.9 მლნ. აშშ დოლარით, რაც მომსახურების მთლიანი ექსპორტის 48.9 პროცენტს შეადგენს. მეორე ადგილს იკავებს სატრანსპორტო მომსახურება 822.6 მლნ. აშშ დოლარით (მთლიანი ექსპორტის 32.3 პროცენტი), ხოლო მესამე ადგილზეა სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება 215.9 მლნ. აშშ დოლარით (შესაბამისად 8.5 პროცენტი).

მომსახურების ექსპორტი მომსახურების სახეების მიხედვით

	2020 წელი		2021* წელი		ცვლილება (%)
	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	
მომსახურების ექსპორტი - სულ	1 580 100.8	100.0	2 546 837.0	100.0	61.2
მათ შორის:					
მოგზაურობა (საქმიანი და პირადი)	541 686.6	34.3	1 244 941.7	48.9	129.8
სატრანსპორტო მომსახურება	698 006.1	44.2	822 592.5	32.3	17.8
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	113 848.6	7.2	215 876.8	8.5	89.6
სამთავრობო მომსახურება	82 403.7	5.2	82 698.9	3.2	0.4
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	18 977.9	1.2	23 159.1	0.9	22.0
ფინანსური მომსახურება	19 304.7	1.2	21 926.0	0.9	13.6
სადაზღვევო მომსახურება	12 606.0	0.8	13 191.8	0.5	4.6
სამშენებლო მომსახურება	7 200.6	0.5	8 791.8	0.3	22.1
მანუფაქტურული მომსახურება ¹	2 763.5	0.2	7 777.0	0.3	181.4
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები ²	994.7	0.1	6 134.8	0.2	516.7
დანარჩენი მომსახურება ³	82 308.4	5.2	99 746.4	3.9	21.2

*წინასწარი მონაცემები.

¹ სხვის საკუთრებაში არსებული საქონლის გადამუშავება;

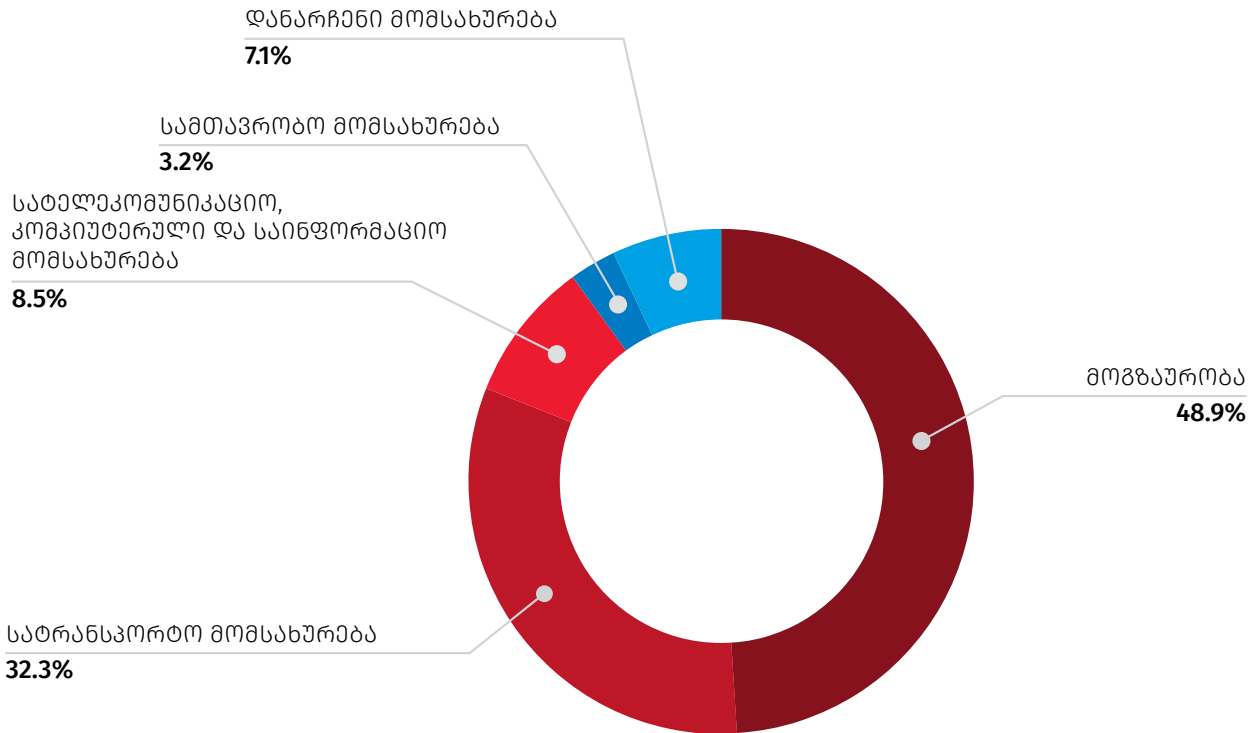
² გადახდილი საფასური პატენტების, სავაჭრო ნიშნების, სავტორო უფლებების (წიგნებზე, კომპიუტერულ პროგრამებზე, კინემატოგრაფიულ ნამუშევრებზე) და სხვა ინტელექტუალური საკუთრების დროებითი სარგებლობისა და გავრცელებისათვის;

³ სამეცნიერო-კვლევით და საცდელ-საკონსტრუქტორო საქმიანობასთან დაკავშირებული მომსახურება; მართვასთან დაკავშირებული საკონსულტაციო მომსახურება; ტექნიკური, ვაჭრობასთან დაკავშირებული და სხვა საქმიანი მომსახურება; საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

უმსხვილესი მომსახურების სახეები მომსახურების ქვესეგმში 2021* წელს

*წინასწარი მონაცემები.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

2021 წლის მომსახურების იმპორტში უმსხვილესი მომსახურება წარმოდგენილია სატრანსპორტო მომსახურების სახით, რომლის იმპორტმა 1 086.4 მლნ. აშშ დოლარი და მთელი იმპორტის 59.6 პროცენტი შეადგინა. მეორე ადგილს მოგზაურობა იკავებს 184.1 მლნ. აშშ დოლარით (იმპორტის 10.1 პროცენტი), ხოლო მესამე ადგილზეა სადაზღვევო მომსახურება 119.3 მლნ. აშშ დოლარით (იმპორტის 6.5 პროცენტი).

მომსახურების იმპორტი მომსახურების სახეების მიხედვით

	2020 წელი		2021* წელი		ცვლილება (%)
	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	
მომსახურების იმპორტი - სულ	1 455 905.3	100.0	1 822 794.6	100.0	25.2
მათ შორის:					
სატრანსპორტო მომსახურება	809 799.5	55.6	1 086 388.7	59.6	34.2
მოგზაურობა (საქმიანი და პირადი)	180 470.9	12.4	184 138.0	10.1	2.0
სადაზღვევო მომსახურება	96 966.2	6.7	119 274.1	6.5	23.0
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	80 060.2	5.5	95 512.0	5.2	19.3
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები ¹	54 890.6	3.8	61 629.5	3.4	12.3
სამთავრობო მომსახურება	54 420.0	3.7	59 439.8	3.3	9.2
ფინანსური მომსახურება	26 940.7	1.9	25 080.5	1.4	-6.9
სამშენებლო მომსახურება	12 746.8	0.9	15 339.3	0.8	20.3
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	8 308.0	0.6	8 999.0	0.5	8.3
მანუფაქტურული მომსახურება ²	1 047.9	0.1	1 148.0	0.1	9.6
დანარჩენი მომსახურება ³	130 254.5	8.9	165 845.6	9.1	27.3

*წინასწარი მონაცემები.

¹ გადახდილი საფასური პატენტების, სავაჭრო ნიშნების, სავტორო უფლებების (წიგნებზე, კომპიუტერულ პროგრამებზე, კინემატოგრაფიულ ნამუშევრებზე) და სხვა ინტელექტუალური საკუთრების დროებითი სარგებლობისა და გავრცელებისათვის;

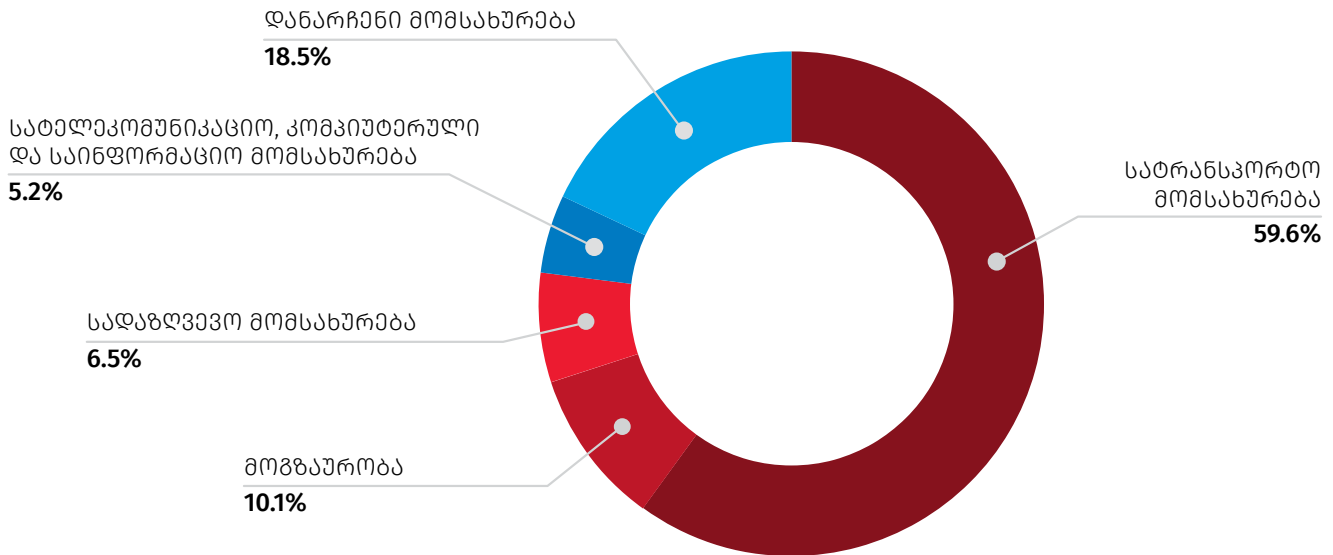
² სხვის საკუთრებაში არსებული საქონლის გადამუშავება;

³ სამეცნიერო-კვლევით და საცდელ-საკონსტრუქტორო საქმიანობასთან დაკავშირებული მომსახურება; მართვასთან დაკავშირებული საკონსულტაციო მომსახურება; ტექნიკური, ვაჭრობასთან დაკავშირებული და სხვა საქმიანი მომსახურება; საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

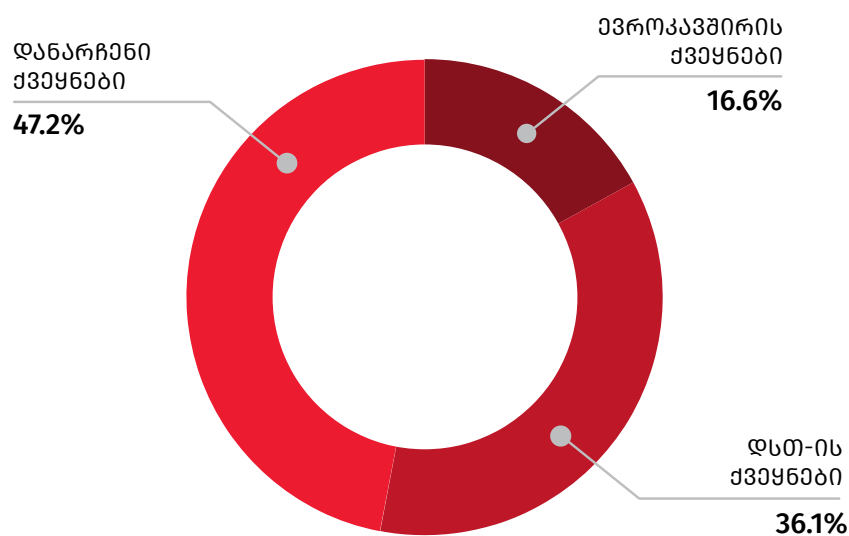
უმსხვილესი მომსახურების სახეები მომსახურების იმპორტში 2021* წელს

*წინასწარი მონაცემები.

ქვემოთ მოცემული დიაგრამა გვიჩვენებს ქვეყნების ჯგუფების წილს მომსახურების მთლიან ექსპორტსა და იმპორტში.

ქვეყნების ჯგუფების წილი მომსახურების ექსპორტში 2021* წელს

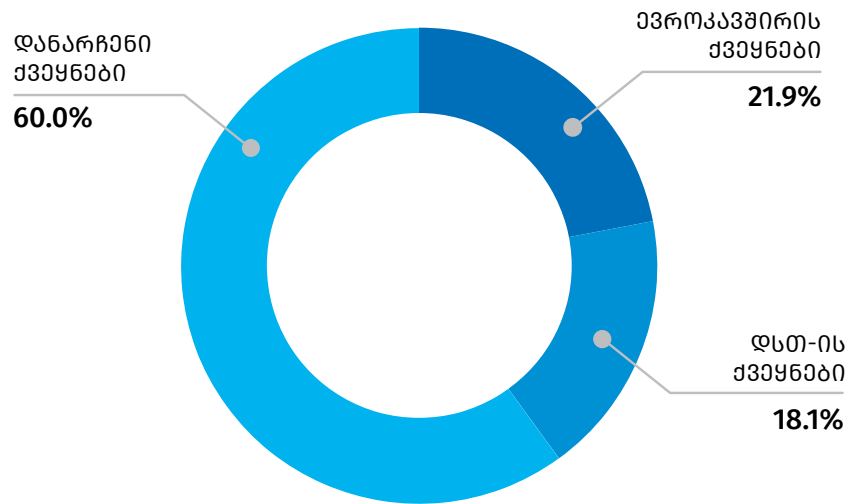
*წინასწარი მონაცემები.

შენიშვნა: ევროკავშირი მოიცავს 27 ქვეყანას.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

ქვეყნების ჯგუფების წილი მომსახურების იმპორტში 2021* წელს

*წინასწარი მონაცემები.

შენიშვნა: ევროკავშირი მოიცავს 27 ქვეყანას.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

2021 წელს ათი უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნის წილმა საქართველოს მთლიანი მომსახურების ექსპორტში 61.4 პროცენტი შეადგინა. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნებია: თურქეთი (365.5 მლნ. აშშ დოლარი), აზერბაიჯანი (242.1 მლნ. აშშ დოლარი) და უკრაინა (206.7 მლნ. აშშ დოლარი).

საქართველოს უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნები 2021 წლის მომსახურების ექსპორტის მიხედვით

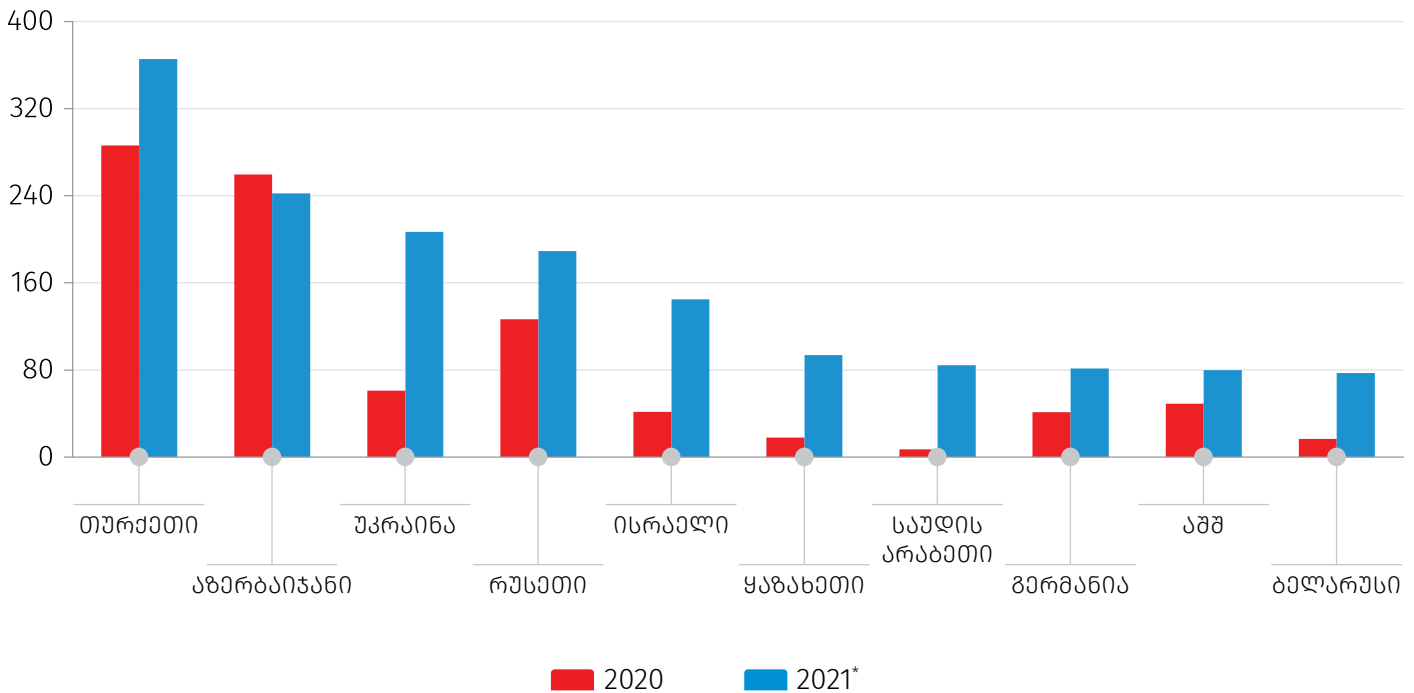
	2020 წელი		2021* წელი		ცვლილება (%)
	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	
მომსახურების ექსპორტი - სულ	1 580 100.8	100.0	2 546 837.0	100.0	61.2
მათ შორის:					
თურქეთი	286 270.1	18.1	365 453.9	14.3	27.7
აზერბაიჯანი	259 538.9	16.4	242 076.0	9.5	-6.7
უკრაინა	60 917.0	3.9	206 720.5	8.1	239.3
რუსეთი	126 712.9	8.0	189 035.2	7.4	49.2
ისრაელი	41 621.1	2.6	144 777.9	5.7	247.8
ყაზახეთი	17 974.3	1.1	93 790.8	3.7	421.8
საუდების არაბეთი	7 222.8	0.5	84 401.2	3.3	1 068.5
გერმანია	41 109.6	2.6	81 317.2	3.2	97.8
აშშ	49 067.5	3.1	79 748.6	3.1	62.5
ბელარუსი	16 759.0	1.1	77 100.3	3.0	360.1
დანარჩენი ქვეყნები	672 907.6	42.6	982 415.4	38.6	46.0

*წინასწარი მონაცემები.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

ათი უმსხვილესი საქსკორობო ქვეყანა საქართველოს მომსახურების ექსპორტში 2020-2021 წლებში (მლნ. აშშ დოლარი)

*წინასწარი მონაცემები.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

2021 წელს ათი უმსხვილესი საიმპორტო პარტნიორი ქვეყნის წილმა საქართველოს მთლიანი მომსახურების იმპორტში 53.6 პროცენტი შეადგინა. უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყნებია: ჩინეთი (344.7 მლნ. აშშ დოლარი), ირანი (121.5 მლნ. აშშ დოლარი) და თურქეთი (102.3 მლნ. აშშ დოლარი).

საქართველოს უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნები 2021 წლის მომსახურების იმპორტის მიხედვით

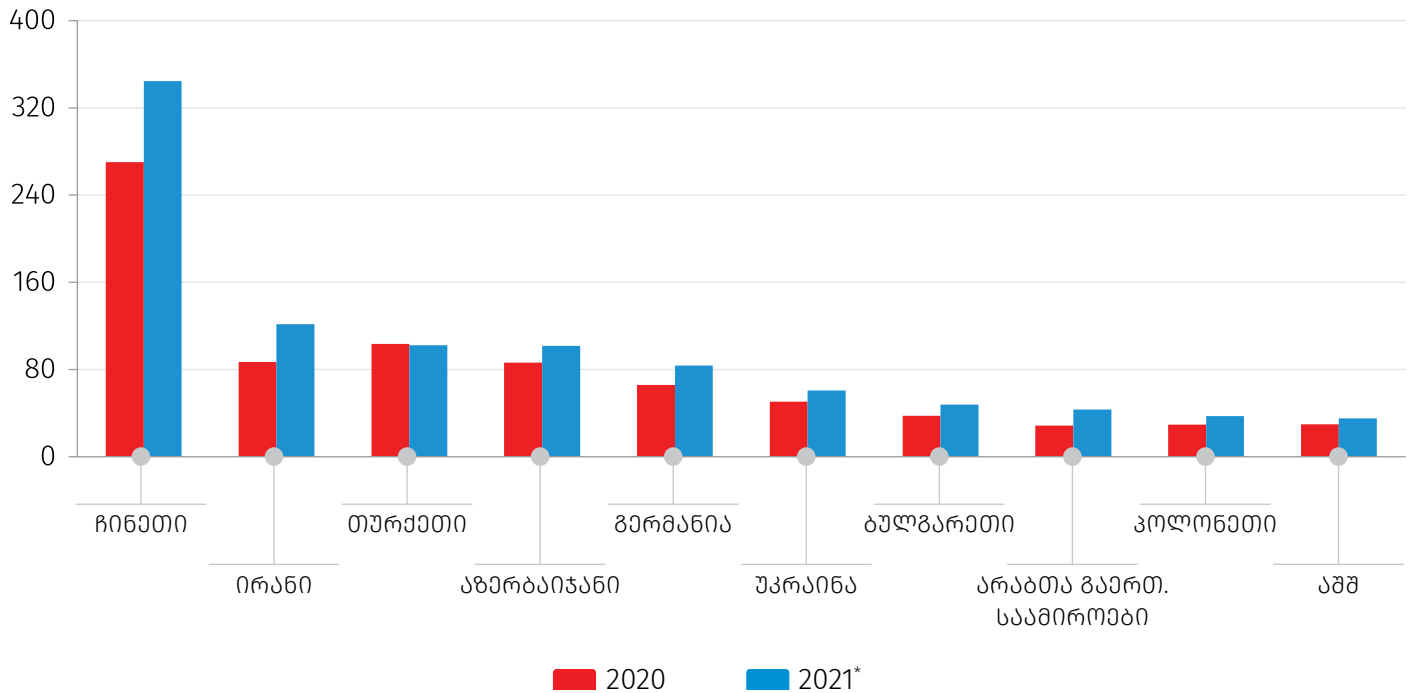
	2020 წელი		2021* წელი		ცვლილება (%)
	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	
მომსახურების იმპორტი – სულ	1 455 905.3	100.0	1 822 794.6	100.0	25.2
მათ შორის:					
ჩინეთი	270 351.3	18.6	344 698.1	18.9	27.5
ირანი	86 939.8	6.0	121 496.4	6.7	39.7
თურქეთი	103 582.1	7.1	102 292.0	5.6	-1.2
აზერბაიჯანი	86 487.1	5.9	101 629.4	5.6	17.5
გერმანია	66 031.4	4.5	83 494.7	4.6	26.4
უკრაინა	50 620.2	3.5	60 639.3	3.3	19.8
ბულგარეთი	37 661.0	2.6	47 838.2	2.6	27.0
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	28 603.8	2.0	43 253.0	2.4	51.2
პოლონეთი	29 533.6	2.0	37 323.9	2.0	26.4
აშშ	29 675.0	2.0	35 068.3	1.9	18.2
დანარჩენი ქვეყნები	666 420.0	45.8	845 061.2	46.4	26.8

*წინასწარი მონაცემები.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

ათი უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყანა საქართველოს მომსახურების იმპორტში 2020-2021 წლებში (მლნ. აშშ დოლარი)

*წინასწარი მონაცემები.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

10.08.2022

- წყარო:**
1. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (სტატისტიკური გამოკვლევა „მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა“);
 2. საქართველოს ეროვნული ბანკი.

გამოყენებული პირობითი აღნიშვნები:

* მონაცემები წინასწარია და ექვემდებარება დაზუსტებას.

შენიშვნა:

- მომსახურების სახეები მოცემულია საგადასახდელო ბალანსის კლასიფიკაციის მიხედვით;
- ცალკეულ შემთხვევებში მცირე განსხვავება საბოლოო შედეგსა და შესაკრებთა ჯამს შორის აიხსნება მონაცემთა დამრგვალებით.

საკონტაქტო პირები:

ნინო მაისურაძე, ტელ.: (+995 32) 236 72 10 (303)

E-mail: nmaisuradze@geostat.ge

მარიამ ყაველაშვილი, ტელ.: (+995 32) 236 72 10 (020)

E-mail: mkavelashvili@geostat.ge